

BOSNIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
BOSNIAQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
BOSNIO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napišite komentar na jedan od niže navedenih odlomaka.

1. (a)

Kad izađosmo, tetka Milosava, sva zajapurena, otkrila pod u kuhinji - riba ga! - a malo prije sam se divio čistoći tog poda i ponjava i sveg što je bilo u ovoj kući! »Baš sam«, kaže, otpuhujući prosijed čuperak kose sa čela, »zapustila kuhinju! Sve je tako prljavo! Nisam stigla... a nisam znala da ćete doći!«

5 »Ona muštikla, maramice, pisma...«, rekoh Aleku dok smo prolazili pored stola. »Gledao sam ih... sve je to, možda - njihovo!«

Tetka Milosava najednom ostavi ribaču četku - i izađe na avliju!

10 »Da«, reče Alek. »Na toj muštikli je pušio njen Radivoje, i maramice su njegove, i taj sat, nikad ga tetka nije navila... a ona pisma, i razglednica iz Vinkovaca - to je onog najmlađeg, Todorovo - tamo je učio zanat...«

»Ovaj čokanj...«

»Radivojev. I te čaše - na svadbi se pilo iz njih...«

Kući sam se vratio tek pred večer.

15 Alek mi je bio neizmjerljivo zahvalan što sam posjetio njegovu tetku Milosavu... Dugo sam razmišljao o toj neobičnoj ženi, o njenim neprekidnim poslovima - i riječima. Gledajući kućerke što okružuju moje dvorište, te crne nastambice što se stalno sliježu, lome i raspadaju, ne jednom bih pomislio: »Eh, da je ovdje tetka Milosava, da je samo nekoliko godina - ništa ne bi bilo kao što jeste - preporodilo bi se, procvjetalo!« I u meni je, misleći o toj ženi, rasla dotad nepoznata snaga, i vjera u sebe, i život, u sve što mi predstoji. Dugo sam, večerima, pričao majci i sestri Jeleni o Alekovojoj tetki Milosavi - i one su joj se divile i odobravale sve što je govorila i radila. Doista, bila je to neka neobična žena. Kad smoodlazili, ispratila nas je poklonima, čitav zavežljaj koječega sam donio iz Trapista, i riječima što ih je izgovorila pred trapiskim mostom: »Vi ste djeca... toliko je pred vama lijepih godina, zadovoljstva i sreće, samo ih valja, kažem, 20 naći u malim stvarima, a svuda su, djeco... svuda!« I mi smo se s njom izljubili, prešli smo potom most, a ona je dugo stajala s onu stranu, sve dok nismo zamakli za prvu okuku, pred hidrocentralom.

A onda, u proljeće, bilo je to na samom pragu maja, jednog popodneva u naše dvorište je banuo Alek.

30 »Mirko«, rekao je i ne sjedajući na stolicu koju sam mu ponudio u kuhinji, »Tetka Milosava se - otrovala! Jutros se otrovala... Nismo je mogli spasiti... Znao si je... dođi na sahranu... zamoli i mamu i Jelenu... znao si je!«

Nenad Radanović: *Smrt Alojza Krizmana*,
Svjetlost, Sarajevo, 1984.

- Čemu pripisujete ponašanje tetke Milosave?
- Zašto su podsjetnici na **njih** važni tetki Milosavi?
- Kakav je ton ovog odlomka?
- Kako je na vas djelovala vijest koju Alek otkriva na kraju odlomka?

1. (b)

Starinski koncept

Dvjema rukama, onomad,
stisnem ruku čovjeku jednom tihom,
što godinama, u samoći, nekakve lijepe,
baš ko *starinske*, slike slika.

5 Učinilo mi se bilo
da ga dugo nisam vidio
da se nismo sretali barem petnaest dana.

Jučer ga opet sretnem,
a petnaest godina prošlo,
10 i u njima se svašta
štono kažu *isponadogadalo*

(gluho bilo, bolje da o tome
nikako i ništa ne pričam)

a on mi veli, onakav kakav jeste:

15 “Znaš da se i danas sjećam
kako si mi onomad, ispred *Sirana*,
objema rukama stisnuo ruku,
i kako smo se, tako, mimoišli,
bez ikakve velike priče”.

20 “Mogao bih se sjetiti”, velim,
“samo sve bih reko da to nije bilo
ispred *Sirana*, nego ovamo, malo bliže,
ispred robne kuće “*Svjetlosti*.” Nego
kažider ti meni, radiš li još uvijek
25 one svoje lijepe *starinske slike*?”

“Radim, brate, ne umijem drukčije
nego *starinske*. Kad bih moro *ove nove*,
čini mi se, ruku bih odsjeko!”

30 “Pa eto vidiš”, kažem ja njemu,
sada je potpuno jasno zašto sam ti,
onomad, svojim dvjema rukama,
tvoju jednu stisnuo”.

Abdulah Sidran

Slovo, List Društva pisaca Bosne i Hercegovine,
godina V, broj 66/67, Sarajevo, December 1999.

- Kakva je veza između naslova pjesme, pjesnika i njegovog prijatelja?
 - Kakvim je jezikom napisana ova pjesma?
 - Opišite vašu reakciju na ovu pjesmu.
-